

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) เพื่อทำการศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มต่อพฤติกรรมการกล้าแสดงออกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (มอดินแดง) โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (มอดินแดง) จำนวน 3 ห้องเรียน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่างในการทดลองเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (มอดินแดง) ปีการศึกษา 2538 จำนวน 16 คน ซึ่งเป็นกลุ่มทดลอง 8 คน และกลุ่มควบคุม 8 คน

การสุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตมอดินแดง จำนวน 3 ห้องเรียน ทำแบบวัดพฤติกรรมกล้าแสดงออก เพื่อแยกนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก จากนั้นคัดเลือกนักเรียนที่ได้คะแนนจากแบบวัดพฤติกรรมกล้าแสดงออกที่ต่ำกว่าตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 (P25) ได้จำนวน 32 คน

2. สัมภาษณ์นักเรียนที่ได้คะแนนจากแบบวัดพฤติกรรมกล้าแสดงออกต่ำกว่าเกณฑ์ เพื่อถามความสนใจในการเข้ากลุ่ม ปรากฏว่านักเรียนสมัครใจทั้ง 32 คน

3. ใช้วิธีการสุ่มนักเรียนในข้อ 2 ที่สมัครใจ เพื่อคัดเลือกนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก เข้ารับการทดลองจำนวน 16 คน

4. ใช้วิธีการสุ่ม (Random Assignment) แบ่งนักเรียนที่ได้มาออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน แล้วสุ่มนักเรียนหนึ่งกลุ่มเป็นกลุ่มทดลอง อีกหนึ่งกลุ่มเป็นกลุ่มควบคุม

ซึ่งกลุ่มตัวอย่างเมื่อจำแนกตามเพศ บปรากฏว่ากลุ่มทดลองมีเพศชาย 5 คน เพศหญิง 3 คน และกลุ่มควบคุมมีเพศชาย 3 คน เพศหญิง 5 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการวิจัย จำนวน 2 ชนิด คือ แบบวัดพฤติกรรม การกล้าแสดงออก และโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการกล้าแสดงออก ซึ่งรายละเอียดในการสร้างเครื่องมือในการวิจัยแต่ละชนิด มีดังต่อไปนี้

3.2.1 แบบวัดพฤติกรรมการกล้าแสดงออก

3.2.1.1 การพัฒนาแบบวัดพฤติกรรมการกล้าแสดงออก

ผู้วิจัยได้พัฒนาแบบวัดพฤติกรรมการกล้าแสดงออกของ สมาน สายสุข (2525) และ อารีย์ ลิลา (2535) ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .07 โดยยึดลักษณะของพฤติกรรมการกล้าแสดงออกทั้งหมด 9 ด้าน ซึ่งได้มาจากงานวิจัยของ Salter (1976 อ้างถึงใน พรณราย, 2524)* โดยแต่ละข้อจะเป็นสถานการณ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับการใช้คำพูดและการแสดงออกที่เหมาะสมของพฤติกรรมการกล้าแสดงออก ดังต่อไปนี้

1. การริเริ่มกล่าวคำทักทาย คือ ความสามารถที่จะแสดงออกทางสีหน้า น้ำเสียง การพูดที่ตรงกับความรู้สึกกับบุคคลที่รู้จักด้วยใบหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส และแสดงความเป็นมิตรกับบุคคลที่ต้องการรู้จักให้มากขึ้น และแสดงความยินดีต่อบุคคลที่ได้พบรวมทั้งสามารถพูดทักทายโดยกล่าวคำ "สวัสดี" ได้มากกว่าที่จะก้มศีรษะ หรือทำท่าเอียงอาย ซึ่งได้แก่ข้อคำถามในข้อที่ 1-3
2. การมีส่วนร่วมในการสนทนา คือ ความสามารถที่จะพูดคุยหรือเล่าเรื่องที่น่าสนใจให้บุคคลอื่นฟังได้ ด้วยใบหน้าที่เหมาะสมกับสถานการณ์และบรรยากาศโดยไม่ผูกขาดการสนทนาหรือพูดโอ้อวด และสามารถเล่าถึงความสำเร็จได้เมื่อถึงเวลาเหมาะสมได้แก่ ข้อคำถามในข้อที่ 4-6
3. การกล่าวคำชมเชย คือ ความสามารถแสดงออกถึงการชมเชยทั้งคำพูดและท่าทางอย่างจริงจัง และต่อหน้าบุคคลนั้นได้อย่างชัดเจนมีความสอดคล้องกันทั้งน้ำเสียง ท่าทาง และถูกกาลเทศะ ได้แก่ข้อคำถามข้อที่ 7-9
4. การยอมรับคำชมเชย คือ ความสามารถยอมรับคำชมเชยได้อย่างเต็มใจและมีมารยาทมากกว่าที่จะแสดงความไม่เห็นด้วย เช่น การพูด "ขอบคุณ" เมื่อถูกชมเชย ด้วยคำพูดที่สุภาพและใบหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส ได้แก่ ข้อคำถามที่ 10-12

5. การพูด และแสดงความคิดเห็นส่วนตัว คือการเสนอความคิดเห็นต่าง ๆ ในการประชุมหรือในกลุ่มเพื่อน เพื่อให้เป็นที่ยอมรับ สามารถบอกเหตุผล หรือความรู้สึกของตนเอง ทั้งคำพูดและการกระทำโดยไม่กระทบถึงบุคคลอื่น ได้แก่ ข้อคำถามที่ 13-15

6. การกล่าวคำวิจารณ์ คือ การที่สามารถจะวิจารณ์บุคคลอื่นอย่างตรงไปตรงมา ด้วยความจริงใจและเหมาะสม ทั้งคำพูดที่สุภาพและท่าทางที่สมควร ไม่พูดด้วยอารมณ์ฉุนเฉียวหรือเหินแสม รวมไปถึงการกล่าวตักเตือน หรือบอกให้บุคคลอื่นได้เปลี่ยนการกระทำในทางที่ดีขึ้นและกล่าวคำวิจารณ์โดยตรงต่อบุคคลนั้นด้วย ได้แก่ ข้อคำถามข้อที่ 16-18

7. การยอมรับคำวิจารณ์ คือ ความสามารถที่จะแสดงการยอมรับคำวิจารณ์ด้วยใบหน้าที่ยิ้มแย้ม ไม่แสดงอาการโกรธและไม่พ้อจ้อออกไป รวมถึงสามารถที่จะอธิบายและชี้แจงเหตุผล หากคิดว่าตนเองถูกและเมื่อคำวิจารณ์เหล่านั้นเป็นสิ่งที่คิดว่าเหมาะสมและดี ก็สามารถนำมาปฏิบัติปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้นได้ ได้แก่ ข้อคำถามข้อที่ 19-21

8. การปฏิเสธที่จะทำตามคำขอร้องที่ไม่มีเหตุผล คือ ความสามารถในการ "ปฏิเสธ" ให้ทำในสิ่งที่เห็นว่าไม่มีเหตุผลอันสมควรถ้าได้รับการขอร้อง และการแสดงออกซึ่งการปฏิเสธนั้นก็ต้องแสดงด้วยกิริยาอาการที่สมควร ทั้งคำพูดและสีหน้า ได้แก่ข้อคำถามที่ 22-24

9. การพูดถึงสิทธิอันพึงมีพึงได้โดยไม่ล่วงละเมิดสิทธิผู้อื่น คือ การไม่ปล่อยให้ใครเอารัดเอาเปรียบ เมื่อมีความรู้สึกถูกเอาเปรียบสามารถที่จะกล่าวคำปฏิเสธได้โดยไม่รู้สึกผิด สามารถที่จะแสดงสิทธิอันชอบธรรม และขอร้องให้บุคคลอื่นแสดงต่อตนด้วยความยุติธรรม สามารถแสดงความขบถหรือร้องทุกข์ได้อย่างหนักแน่น โดยไม่ต้องทำลายสถานการณ์ ได้แก่ ข้อคำถามข้อที่ 25-27 โดยปรับข้อคำถาม เรียบเรียงใหม่ ได้ข้อคำถามด้านละ 5 ข้อ รวม 45 ข้อ

3.2.1.2 การหาประสิทธิภาพแบบวัดพฤติกรรมกรรมการกล้าแสดงออก

1. ผู้วิจัยนำแบบวัดพฤติกรรมกรรมการกล้าแสดงออกที่พัฒนาขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่ อาจารย์สาขาวิชาการแนะแนวและให้คำปรึกษา 1 ท่าน อาจารย์ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาที่มีความชำนาญเกี่ยวกับการพัฒนาของเด็ก 1 ท่าน และอาจารย์ประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อีก 1 ท่าน ประเมินความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

2. ผู้วิจัยนำแบบวัดพฤติกรรมกรรมการกล้าแสดงออกไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสนามบิน อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จำนวนนักเรียน 50 คน ในวันที่ 4 มกราคม 2539 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.52

3. ผู้วิจัยตัดข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกต่ำกว่า 0.25 ออก คงเหลือ 27 ข้อ แล้วนำไปทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นกับกลุ่มตัวอย่างเดิมในวันที่ 10 มกราคม 2539 ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.65

แบบวัดพฤติกรรมการกล้าแสดงออก มี 27 ข้อ จัดเป็นข้อความทางบวก 13 ข้อคำถาม ตัวอย่างข้อคำถามทางบวก เช่น "นักเรียนพูดทักทายกับคนที่รู้จัก ค่อนข้างด้วยใบหน้า ที่ยิ้มแย้ม แจ่มใส" ได้แก่ข้อคำถามที่ 1,3,4,7,8,11,13,14,18,19,22,25,27 แล้วจัดเป็นข้อความทางลบ 14 ข้อคำถาม ตัวอย่างข้อคำถามทางลบ เช่น "นักเรียนไม่รู้จักพูดทักทายอย่างไรกับคนที่ไม่รู้จัก" ได้แก่ข้อคำถามข้อที่ 2,5,6,9,10,12,15,16,17,20,21,23,24,26

เกณฑ์การให้คะแนนเป็นดังนี้

ข้อความทางบวก	กระทำบ่อย ๆ	ให้คะแนน	3	คะแนน
	กระทำบางครั้ง	ให้คะแนน	2	คะแนน
	กระทำนาน ๆ ครั้ง	ให้คะแนน	1	คะแนน
ข้อความทางลบ	กระทำบ่อย ๆ	ให้คะแนน	1	คะแนน
	กระทำบางครั้ง	ให้คะแนน	2	คะแนน
	กระทำนาน ๆ ครั้ง	ให้คะแนน	3	คะแนน

คะแนนของแบบวัดพฤติกรรมการกล้าแสดงออกอยู่ระหว่าง 1 ถึง 3 คะแนน

ความหมายของคะแนนมีดังนี้

คะแนนสูง	หมายถึง ตอบข้อคำถามในข้อความทางบวกเป็น "กระทำบ่อย ๆ "และ ตอบข้อความทางลบเป็น "กระทำนาน ๆ ครั้ง" เป็นผู้ที่ พฤติกรรมการกล้าแสดงออก
คะแนนต่ำ	หมายถึง ตอบข้อคำถามในข้อความทางลบเป็น "กระทำนาน ๆ ครั้ง" และตอบข้อความทางลบเป็น "กระทำบ่อย ๆ " เป็นผู้ที่ไม่ กล้าแสดงออก

3.2.2 โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการกล้าแสดงออก

3.2.2.1 การสร้างโปรแกรมการให้คำปรึกษาเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการกล้าแสดงออก

ผู้วิจัยศึกษาเอกสารรายละเอียดเรื่อง พฤติกรรมการกล้าแสดงออกและการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มจากตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ อารมณ์ มหาคำ (2525), พรพรรณ ทรัพย์ะประภา (2529), วชิร ทรัพย์มี (2530), อารีย์ ลิลา (2535), พิสนัท จงรักษา (2536) และกาญจน์กมล สุวิทยารัตน์ (2527) และสร้างโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเพื่อพัฒนาการกล้าแสดงออกขึ้น

3.2.2.2 การหาประสิทธิภาพของโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการกล้าแสดงออก

1) ผู้วิจัยนำโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการกล้าแสดงออกเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่ อาจารย์สาขาวิชาการแนะแนว และให้คำปรึกษา 1 ท่าน อาจารย์ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาที่มีความชำนาญเกี่ยวกับการพัฒนาของเด็ก 1 ท่าน และอาจารย์ประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อีก 1 ท่าน ตรวจสอบแล้วนำมาพัฒนาอีกครั้ง

2) ผู้วิจัยนำโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการกล้าแสดงออกไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (มอดินแดง) ในวันที่ 8-10 มกราคม 2539 เพื่อหาข้อบกพร่อง แล้วนำมาพัฒนาอีกครั้ง ก่อนนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

3.3.1 ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในการออกหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (มอดินแดง) เพื่อขออนุญาตในการคัดเลือกนักเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่างการวิจัยและขออนุญาตผู้อำนวยการโรงเรียนสนามบิน อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของการทดลองใช้เครื่องมือ

3.3.2 ผู้วิจัยนำแบบวัดพฤติกรรมการกล้าแสดงออกให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (มอดินแดง) จำนวน 150 คน ทำในวันพฤหัสบดีที่ 18 มกราคม 2539 เมื่อตรวจให้คะแนน พบว่านักเรียนที่มีคะแนนต่ำกว่า $P_{(25)}$ ซึ่งมีจำนวน 32 คน

3.3.3 ผู้วิจัยสัมภาษณ์ความสมัครใจในการเข้ากลุ่มของนักเรียนที่มีคะแนนต่ำกว่า $P_{(25)}$ ทั้ง 32 คน ไว้เป็น กลุ่มตัวอย่าง 16 คน โดยการสุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มควบคุม 8 คน และ กลุ่มทดลอง 8 คน

3.3.4 ผู้วิจัยสัมภาษณ์กลุ่มทดลอง 8 คน ก่อนทำการทดลองเพื่อนำไปเปรียบเทียบกับ พฤติกรรมที่เกิดขึ้นหลังการทดลอง

3.3.5 ผู้วิจัยทดลองให้คำปรึกษาแบบกลุ่มแก่กลุ่มทดลอง สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที รวม 8 ครั้ง ในวันอังคารและวันพฤหัสบดี เวลา 11.40-12.30 น. โดยผู้วิจัยได้ขออนุญาตอาจารย์ประจำวิชาของนักเรียนที่เป็นกลุ่มทดลองขออนุญาตให้ออกมาพักรับประทานอาหาร ตั้งแต่เวลา 11.20 น. ก่อนเข้ารับการปรึกษาแบบกลุ่ม รวมใช้เวลาให้กลุ่มทดลองพัก 20 นาที แล้วนัดหมายให้สมาชิกในกลุ่มทดลองให้ไปพบกันที่ห้องดนตรี-นาฏศิลป์ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (มอดินแดง) เวลา 11.40-12.30 น. ตั้งวันเวลาดังนี้

ครั้งที่ 1	ปฐมนิเทศการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม	วันอังคารที่ 30 มกราคม 2539
ครั้งที่ 2	การสำรวจตนเอง	วันพฤหัสบดีที่ 1 กุมภาพันธ์ 2539
ครั้งที่ 3	การเปิดเผยตนเอง	วันอังคารที่ 6 กุมภาพันธ์ 2539
ครั้งที่ 4	กระบวนการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม	วันพฤหัสบดีที่ 8 กุมภาพันธ์ 2539
ครั้งที่ 5	กระบวนการการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม	วันอังคารที่ 13 กุมภาพันธ์ 2539
ครั้งที่ 6	กระบวนการการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม	วันพุธที่ 14 กุมภาพันธ์ 2539
ครั้งที่ 7	กระบวนการการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม	วันอังคารที่ 20 กุมภาพันธ์ 2539
ครั้งที่ 8	การปิดกลุ่ม	วันพฤหัสบดีที่ 22 กุมภาพันธ์ 2539

3.3.6 ผู้วิจัยนำแบบวัดพฤติกรรมการกล้าแสดงออกไปให้นักเรียนกลุ่มควบคุม และ กลุ่มทดลองทำอีกครั้งในวันที่ 4 มีนาคม 2539 และ ทำการสัมภาษณ์นักเรียนในกลุ่มทดลอง หลังจากสิ้นสุดการทดลองเพื่อประกอบกับผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล

3.4 แบบแผนในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยการวิจัยแบบใช้กลุ่มควบคุมสอบก่อนและสอบหลังที่ได้มาด้วยการสุ่ม (Pretest-Posttest Control Group Design) เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนน ความแตกต่างของกลุ่มทดลองที่ได้จากคะแนนสอบก่อนและสอบหลัง และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนที่สูงขึ้นหรือคะแนนความก้าวหน้าที่ได้จากผลต่างระหว่างคะแนนสอบก่อนและสอบหลังของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม (ลัดดา อะยะวงศ์, 2533)

ตารางที่ 3.1 แบบแผนการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
RE	T ₁	X	T ₂
RC	T ₁	~X	T ₂

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการวิจัย

R	แทน	การกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม
E	แทน	กลุ่มทดลอง
C	แทน	กลุ่มควบคุม
T ₁	แทน	การสอบก่อนที่จะทำการทดลอง
T ₂	แทน	การสอบภายหลังการทดลอง
X	แทน	การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม
~X	แทน	ไม่มีการจัดกระทำ

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของพฤติกรรมการกล้าแสดงออกของคะแนนสอบก่อนการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม และคะแนนสอบหลังการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

2. ใช้การทดสอบค่าที (t-test) เพื่อเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมการกล้าแสดงออก ดังนี้

2.1 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในกลุ่มควบคุม เพื่อเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมการกล้าแสดงออก ระหว่างก่อนการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มและหลังการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่

2.2 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในกลุ่มทดลอง เพื่อเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมการกล้าแสดงออก ระหว่างก่อนการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม และหลังการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่

2.3 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยก่อนและหลังการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ว่ามีพฤติกรรมการกล้าแสดงออกและพฤติกรรมการกล้าแสดงออกในแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่

2.4 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจากคะแนนความก้าวหน้า (Gain Score) ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง